

PRIJEDLOG

ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o Državnom inspektoratu sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 41/01. i 55/01.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ DONOŠENJA ZAKONA

1. OCJENA STANJA

Zakon o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, br. 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05 138/06, 68/07 i 79/07) donesen je 30. lipnja 1999. godine, a stupio je na snagu 27. srpnja 1999. godine. Od tog vremena je više puta mijenjan i dopunjavan. Značajke izmjena i dopuna ovoga Zakona sastoji se u tome što je, zbog izmijenjenog djelokruga Inspektorata, Zakon mijenjan drugim zakonima.

Ovim Zakonom nije utemeljen Državni inspektorat, kako bi se to u prvi mah moglo zaključiti iz njegova naziva. Državni inspektorat je utemeljen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija („Narodne novine“, broj 131/97) – sada Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave –, pa se vrijeme utemeljenja Državnog inspektorata računa od vremena stupanja na snagu tog Zakona, to jest od 13. prosinca 1997. godine.

Djelokrug Državnog inspektorata, do njegove izmjene (2003. g.) činili su preuzeti poslovi do tada različitih inspekcija: tržišne, turističke, stočarske, vinarske, lovne, ribarske za morsko i slatkovodno ribarstvo, elektroenergetske, rudarske, inspekcije posuda pod tlakom i inspekcije rada.

Prema odredbi članka 22. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija („Narodne novine“, broj 199/03), djelokrug Državnog inspektorata izmijenjen je tako da su poslovi inspeksijskog nadzora u području poljoprivrede dijelom povjereni nadležnom ministarstvu, sada ministarstvima. Zakon je stupio na snagu danom objave u „Narodnim novinama“, odnosno 22. prosinca 2003. godine i od tada Državni inspektorat djeluje u neizmijenjenom djelokrugu.

Tijekom proteklih godina Zakon o Državnom inspektoratu mijenjan je posebnim zakonima čime se usklađivao opis poslova inspektora iz djelokruga Inspektorata sukladno nastalim izmjenama u djelokrugu. Značajnije izmjene i dopune Zakona o Državnom inspektoratu izvedene su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, broj 140/05) i stupile su na snagu 8. studenog 2005. godine.

Naime, Vlada Republike Hrvatske raspravljajući na sjednici održanoj 25. studenog 2004. godine o mjerama za suzbijanje sive ekonomije, donijela je Zaključak kojim je prihvatila Plan kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije, te je istim Zaključkom Državni inspektorat, kao stručni nositelj izrade prijedloga izmjena zakona, bio zadužen izraditi izmjene i dopune Zakona o Državnom inspektoratu, u svezi s ovlastima inspektora Državnog inspektorata u predmetima u kojima se sprječava siva ekonomija, s posebnim osvrtom na donošenje upravnih mjera koje bi se odnosile na otkrivanje, sprječavanje i kažnjavanje u sferi sive ekonomije.

Dodjeljujući nove ovlasti inspektorima Državnog inspektorata, prema kojima inspektori mogu donositi usmena rješenja u sklopu zapisnika o obavljanom inspeksijskom nadzoru i takva rješenja izvršavati pečaćenjem, pokazalo se kao učinkovita mjera na sprječavanju sive ekonomije i rada na crno.

Kao posebno učinkovitu mjeru ističemo ovlasti inspektora u provedbi inspeksijskog nadzora u području prometa robom kad je gospodarski inspektor usmenim rješenjem u zapisniku ovlašten privremeno zabraniti raspolaganje robom, obavljanje djelatnosti bez potrebnog odobrenja, prodaju proizvoda odnosno pružanje usluga kada je zakonom prodaja proizvoda odnosno pružanje takvih usluga zabranjeno, odnosno nije obuhvaćeno registracijom nadziranog subjekta poslovanja. Ili, posebno učinkovitu mjeru, kada u provedbi inspeksijskog nadzora u području rada, inspektor rada ima ovlast usmenim rješenjem u zapisniku na određeno vrijeme, u trajanju od 30 dana, zabraniti poslodavcu obavljanje djelatnosti ako radnika nije prijavio na obvezno mirovinsko ili osnovno zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada i na odgovarajuće radno vrijeme, ili zakoniti rad stranaca.

Svi oblici sive ekonomije, bez obzira radilo se o zapošljavanju bez valjanog pravnog temelja ili obavljanju djelatnosti bez potrebnog odobrenja, za posljedicu imaju neravnopravan položaj gospodarskih subjekata na tržištu i izostanak uplate novčanih iznosa po osnovi poreza, prireza i doprinosa.

Važeće odredbe Zakona o Državnom inspektoratu sadrže i odredbe o nadzoru kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje.

Zakonska materija o ovim pitanjima vremenom se mijenjala. Tako je kod osamostaljenja Republike Hrvatske preuzet, Zakon o kontroli kakvoće poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u vanjskotrgovinskom prometu ("Narodne novine", br. 53/91. i 26/93.). a 1995. godine donijet je Zakon o nadzoru kakvoće određenih proizvoda pri uvozu i izvozu („Narodne novine“, broj 21/95) koji je, sukladno članku 80. stavak 2. Zakona o Državnom inspektoratu, stavljen izvan snage s danom 27. listopada 1999. godine.

Materiji nadzora kakvoće proizvoda, u Zakonu o Državnom inspektoratu, za koje je potrebno uvjerenje posvećeno je pet zakonskih članaka (14. do 18.) uz delegiranu zakonodavnu aktivnost Vlade Republike Hrvatske, na donošenju provedbenih propisa. Navedene zakonske odredbe propisuju obvezu uvoznika i domaćeg proizvođača da za određene vrste proizvoda prije njihova stavljanja u promet pribave od nadležnog gospodarskog inspektora uvjerenje o kakvoći.

U sklopu delegirane zakonodavne aktivnosti Vlada Republike Hrvatske u vezi s nadzorom kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje, donijela je Uredbu o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći („Narodne novine“ br. 127/99 i 123/05); i Uredbu o naknadi troškova nadzora kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći („Narodne novine“ br 127/99).

Navedene odredbe Zakona su i predmet Akcijskog plana za usklađivanje s člancima 28.-30. Ugovora o osnivanju EZ za Poglavlje 1. –Sloboda kretanja roba

kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 29. studenog 2007. godine. Akcijski plan je donijet u sklopu pregovora o pristupanju RH, Europskoj Uniji s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora o Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba, o kojem je RH službeno obaviještena pismom predsjedništva EU od 12. listopada 2006. godine. Pod rednim brojem 47. i 48. Akcijskog plana identificiraju se mjere i planirane aktivnosti koje se odnose na Državni inspektorat a u vezi su s nadzorom kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći prije stavljanja tih proizvoda u promet. Uz navedene odredbe navedeno je da predstavljaju određene prepreke na tržištu proizvoda, time što uvoznik odnosno domaći proizvođač je u obavezi prije stavljanja na tržište podnijeti zahtjev za donošenje uvjerenja o kakvoći.

U odnosu na ovakva stajališta iz Akcijskog plana, iskustava u radu inspektora i ukazivanja gospodarskih subjekata iz djelatnosti trgovine na to da su odredbe Zakona o Državnom inspektoratu, prepreke u poslovanju koje se odnose na nadzor kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje, ocjenjuje se opravdanim napustiti ovu zakonsku regulativu i na taj način doprinijeti otklanjanju administrativnih zapreka za stavljanje proizvoda na tržište i postizanju usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u ovom području.

Inspekcijski nadzor provode inspektori raspoređeni u sjedištu, područnim jedinicama i ispostavama područnih jedinica Državnog inspektorata, za koje su Zakonom o Državnom inspektoratu, radi rasporeda na radna mjesta propisani uvjeti u pogledu stručne spreme i dužine radnoga staža u struci. Kod raspisivanja natječaja za popunu radnih mjesta inspektora, u praksi se pokazalo, kako se na ta radna mjesta javlja mali broj kandidata, a oni koji dođu na rad u državnu službu brzo napuštaju taj posao, osobito inspektori pravne struke. Kao mjeru za poticaj kandidatima na rad u državnoj službi na poslovima inspektora, smatramo potrebnim propisati niže uvjete u pogledu dužine potrebnog radnog staža. Naime uvjeti za inspektore u Državnom inspektoratu sada su različito određeni. Tako za gospodarske inspektore i inspektore rada, propisana je visoka stručna sprema (diplomski sveučilišni studij) i dvije godine radnog staža u struci a za elektroenergetskog, rudarskog i inspektora posuda pod tlakom, osim visoke stručne spreme propisano je pet godina radnog staža u struci. Za sve više inspektore traži se deset godina radnog staža u struci, od čega tri godine nakon položenog državnog stručnog ispita.

Propisivanjem uvjeta za radna mjesta inspektora u pogledu dužine radnog staža u struci na dvanaest mjeseci a za više inspektore četiri godine radnog staža u struci smatramo mjerom koja bi inspekcijsko zanimanje učinila atraktivnijim i pridonijela jačanju administrativnih kapaciteta Državnog inspektorata prije svega u području rada i zaštite na radu. Time su stvoreni uvjeti za ispunjenje potporne aktivnosti Državnog inspektorata uključene u Akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije u Poglavlju 19.-Socijalna politika i zapošljavanje.

Inspekcijski nadzor u području opreme pod tlakom ovim Prijedlogom zakona ograničio bi se samo na inspekcijske poslove u vezi s uporabom ove opreme, inspekcijske poslove u vezi s propisanim stručnim uvjetima zaposlenih osoba na poslovima rukovatelja opremom i na uvjete koje trebaju ispuniti poslovni subjekti koji se bave eksploatacijom takve opreme. Certificiranje opreme pod tlakom ne bi se više smatralo inspekcijskim poslom.

Ovlast inspektora u pogledu donošenja upravnih mjera koje se propisuju ovim zakonom (članak 55., 56. i 59.), potrebno je zadržati dok ova pitanja ne budu uređena materijalnim zakonom koji uređuje određeno upravno područje.

Od 1. siječnja 2008. godine, u primjeni je Prekršajni zakon („Narodne novine“ br. 107/08), koji na drugi način uređuje neka pitanja prekršajnog zakonodavstva u odnosu na to kako je to bilo propisano Zakonom o prekršajima („Narodne novine“ br. 88/02, 122/02, 187/03, 105/04, 127/04), pa je tekst Zakona o Državnom inspektoratu nužno prilagoditi novim institutima iz Prekršajnog zakona, poput optužnog prijedloga, subjekata odgovornih za počinjenje prekršaja i sl.

S obzirom na okolnost da je Zakon o Državnom inspektoratu od izvornog teksta iz 1999. godine do danas mijenjan 11 puta, pravila nomotehničke znanosti, u takvim situacijama nalažu da se kod slijedećih izmjena zakona izradi novi tekst zakonskog prijedloga.

2. OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM

Zakonom o Državnom inspektoratu urediti će se:

- ustrojstvo, poslovi, ovlasti i način rada Državnog inspektorata,
- na jednom mjestu pregledno se navode upravna područja u kojima Državni inspektorat obavlja inspekcijski nadzor,
- uređuje se dio pitanja unutarnjeg ustrojstva tako što se u odnosu na ranija rješenja iz Zakona zadržava pet područnih jedinica za koju se od svake područne jedinice određuju županije koje pripadaju područnoj jedinici i na taj način propisuje mjesna nadležnost, određuje sjedište područnih jedinica,
- propisuje se način odlučivanja o žalbama na rješenja inspektora donijeta u prvostupanjskom postupku,
- propisuje se koji inspektori ulaze u sastav Državnog inspektorata radi obavljanja poslova inspekcijskog nadzora iz njegovog djelokruga,
- propisuju se koje uvjete pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu mora ispuniti osoba koja može biti raspoređena na jedno od radnih mjesta inspektora,
- u zajedničkim odredbama o inspekcijskom nadzoru navode se ovlasti inspektora Državnog inspektorata,
- propisuje se obveza pravnim i fizičkim osobama koje poliježu nadzoru inspektora da su mu dužne omogućiti obavljanje nadzora sukladno zakonom propisanim ovlastima inspektora,
- propisuje se i postupak inspektora po predstavkama,
- posebno su naglašena prava i dužnosti inspektora u inspekcijskim postupcima u kojima inspektor uzima uzorke od proizvoda za ispitivanje sukladnosti tih proizvoda,
- zbog neizvršenja rješenja u ostavljenom roku inspektorima se daje ovlast da izvršenika na izvršenje prisiljava naplatom novčane kazne,
- predviđeni su slučajevi u kojima inspektori ne bi podnosili optužne prijedloge za pokretanja prekršajnog postupka.
- kao novost, predviđeni su slučajevi u kojima glavni inspektor može razriješiti dužnosti nadređenog službenika.

- radi efikasnijeg otklanjanja nepravilnosti u poslovanju inspektorima su propisane ovlasti za donošenje usmenog rješenja u sklopu zapisnika o obavljenom inspeksijskom nadzoru i izvršenje toga rješenja pečaćenjem, kao privremenu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti,

- inspeksijski poslovi inspektora opreme pod tlakom više ne bi obuhvaćali certificiranje te opreme,

- predviđa se Zakon, jezično i sadržajno uskladiti sa sustavnim zakonima koji uređuju određeno upravno područje.

- predloženo stupanje na snagu Zakona, nakon njegove objave u „Narodnim novinama“ u skladu je s ustavnim rokom (osam dana) o stupanju na snagu zakona.

3. POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ DONOŠENJA ZAKONA

Donošenjem novog Zakona o Državnom inspektoratu bolje će se urediti određena pitanja u vezi sa potrebnom stručnom spremom i dužinom radnog staža u struci koju moraju imati osobe da bi se mogle rasporediti na radna mjesta inspektora. Radi obavljanja najsloženijih inspeksijskih poslova, kao novost, uvodi se mogućnost sistematiziranja novih radnih mjesta pod nazivom viši inspektor-specijalist. Jača se odgovornost inspektora i drugih državnih službenika raspoređenih na radna mjesta nadređenih službenika unutarnjih ustrojstvenih jedinica Državnog inspektorata, time što se propisuju uvjeti pod kojima glavni inspektor takvog službenika može razriješiti s toga radnog mjesta.

Zakon će biti sadržajno i jezično usklađen s odredbama Prekršajnog zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008. godine.

Kao značajan cilj navodimo i to da se Konačnim prijedlogom zakona predviđa napustiti zakonska regulativa kojom su uređena pitanja i ovlasti gospodarskih inspektora Državnog inspektorat u postupcima izdavanja uvjerenja o kakvoći za određene proizvode, koje je uvoznik odnosno domaći proizvođač bio dužan prije stavljanja u promet pribaviti od nadležnog gospodarskog inspektora. Donošenjem predloženog Zakona uklonila bi se administrativna zapreka u poslovanju gospodarskih subjekata koja se očitovala u tome što su prema sadašnjim zakonskim rješenjima, poslovni subjekti u obvezi podnositi zahtjev za izdavanje uvjerenja o kakvoći. Prestankom važenja odredaba Zakona o Državnom inspektoratu koje uređuju izdavanja uvjerenja o kakvoći, na nikakav način neće biti oštećeni potrošači, a doprinijeti će tome da se poslovnim subjektima olakšaju uvjeti poslovanja. Ovo zbog toga što drugi zakoni (Zakon o trgovini, Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti, Zakon o zaštiti potrošača ...) osiguravaju inspeksijski nadzor na tržištu u predmetima kakvoće odnosno sukladnosti proizvoda.

Upravne mjere (usmeno rješenje u sklopu zapisnika o obavljenom inspeksijskom nadzoru) zabrane obavljanja djelatnosti na određeno vrijeme predviđene Konačnim prijedlogom zakona ocjenjuje se potrebnim zadržati do vremena dok se te ovlasti inspektora, u sustavu Državnog inspektorata, ne urede materijalnim zakonom koji uređuje određeno upravno područje.

Konačnim prijedlogom zakona predviđa se stavljanje izvan snage Zakon o Državnom inspektoratu, izvorni tekst i svih 11 njegovih izmjena i dopuna, što će za

posljedicu imati to da je zakonski tekst na jednom mjestu, činit će ga lako preglednim i dostupnim, svima na koje se Zakon odnosi i onima koje zanima ova zakonska materija. Donošenjem ovoga Zakona povećat će se djelotvornost pravnog sustava.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi donošenja Zakona o Državnom inspektoratu po hitnom postupku temelje se na odredbama članka 161. Poslovnika Hrvatskog sabora, jer se Zakon usklađuje s propisima Europske unije, što će se manifestirati u jačanju institucionalnog i pravnog okvira za djelotvornu provedbu inspekcijskog nadzora u području slobode kretanja roba, a slijedom obveza koje proizlaze iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, u svrhu ispunjavanja svih uvjeta za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji i sudjelovanja na unutarnjem tržištu Europske unije.

Donošenjem Zakona o Državnom inspektoratu po hitnom postupku dijelom bi se uklonile administrativne prepreke gospodarskim subjektima koji uvoze određene proizvode ali i domaćim subjektima koji su prije stavljanja u promet određenih proizvoda u obvezi od nadležnog gospodarskog inspektora pribaviti uvjerenje o kakvoći proizvoda.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju inspekcijski poslovi Državnog inspektorata, ustrojstvene jedinice, prava, dužnosti i ovlasti inspektora i druga pitanja od značaja za rad Državnog inspektorata.

(2) Sjedište Državnog inspektorata je u Zagrebu.

Članak 2.

(1) Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove koji se odnose na nadzor obavljanja poslova i provedbu propisa o: trgovini i uslugama, radu i zaštiti na radu, elektroenergetici, rudarstvu, opremi pod tlakom, obračunu, naplati i uplati boravišne pristojbe, ugostiteljskoj djelatnosti i pružanju usluga u turizmu.

(2) Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima kad je to određeno posebnim zakonom.

(3) Glavni inspektor Državnog inspektorata i ministar obrane, odnosno glavni inspektor i ministar unutarnjih poslova sporazumom utvrđuju koje će poslove nadzora iz stavka 1. ovoga članka obavljati Državni inspektorat za potrebe Ministarstva obrane, odnosno Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 3.

(1) Državni inspektorat u području trgovine, usluga, ugostiteljske djelatnosti i pružanju usluga u turizmu nadzire primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- obavljanje trgovine,
- obavljanje usluga
- obavljanje ugostiteljske djelatnosti i pružanju usluga u turizmu,
- prijava i odjava turista te obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe,
- zaštita potrošača,
- cijene proizvoda i usluga, naknade, pristojbe, pretplate i druge slične naknade koje se zaračunavaju po propisu,
- tehnički zahtjevi za proizvode, postupci ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, zahtjevi za opću sigurnost proizvoda, isprave o sukladnosti, isprave koje moraju imati proizvodi, obavijest o proizvodu (deklaracija), označavanje, reklamiranje, prezentiranje, obilježavanje i pakiranje proizvoda, te kontrola kakvoće proizvoda
- valjanost žigova i isprava o ispravnosti mjerila te ispunjenja mjeriteljskih zahtjeva,
- uporaba mjernih jedinica i njihovo navođenje u prometu roba,
- promet i reproduciranje (umnožavanje) glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosaču zvuka i slike, računalnih programa i knjiga,
- zaštita industrijskog dizajna, žigova

- korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga,
- korištenje oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda,
- promet proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu,
- stavljanje na tržište roba iz robnih zaliha.

(2) Državni inspektorat obavlja nadzor i nad drugim djelatnostima koje se obavljaju kao obrt, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave.

Članak 4.

Državni inspektorat u području rada i zaštite na radu nadzire primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavaca i radnika (radni odnosi i zaštita na radu), rad stranaca, a posebice primjenu propisa koji se odnose na:

- obvezu poslodavca da radnike u propisanim rokovima prijavljuje nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja,
- radno vrijeme, plaće, zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica, porodilja, invalida, stranaca i sl.,
- uvjete rada, sigurnost i zaštitu zdravlja radnika, volontera, učenika, studenata i drugih osoba te osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom,
- osobito sigurnost, zaštitu zdravlja i uvjete rada malodobnika, žena i invalida.

Članak 5.

Državni inspektorat u području elektroenergetike nadzire primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na:

- način i uvjete za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti,
- obveze energetske subjekata i kupaca energije tijekom obavljanja energetske djelatnosti i korištenja energije u pogledu ispunjavanja zahtjeva za sigurnost i kvalitetu opskrbe električnom energijom,
- obveze energetske subjekata i kupaca energije pri stavljanju u uporabu, uporabe odnosno pogona i održavanja energetske objekata, postrojenja, vodova, priključaka na mrežu, instalacija i opreme u pogledu sigurnosti i kvalitete opskrbe električnom energijom.
- tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenu sukladnosti te zahtjeve za opću sigurnost proizvoda koji su stavljeni u uporabu.

Članak 6.

Državni inspektorat u području rudarstva nadzire primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina,

- tehnički normativi, zaštita na radu, sigurnost ljudi i imovine pri izvođenju radova na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina i zaštita okoliša prilikom istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina,
- zaštita od požara pri podzemnim rudarskim radovima,
- izgradnja objekata i postrojenja na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, u rudarskoj djelatnosti,
- eksploatacija mineralnih sirovina, objekata i postrojenja koji su u uporabi do završetka eksploatacije i uređenja prostora gdje se eksploatacija obavlja,
- uviđaji smrtnih ili grupnih nesretnih slučajeva ili iznimnih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu,
- obavljanje rudarskih mjerenja te izrada i ažuriranje rudarskih planova odnosno karti i ostale dokumentacije,
- ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu,
- nadziranje poslova pravnih i fizičkih osoba registriranih za poslove istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina.

Članak 7.

Državni inspektorat u području opreme pod tlakom nadzire primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- uporaba opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme;
- ispunjenje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnica (broj i opterećenost);
- ispunjenje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba koje se bave eksploatacijom opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme.

Članak 8.

(1) Radi obavljanja poslova iz djelokruga Državnog inspektorata, ovim Zakonom ustrojavaju se područne jedinice Državnog inspektorata, i to:

- područna jedinica sa sjedištem u Rijeci u kojoj se obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba na području Istarske, Ličko-senjske, Primorsko-goranske županije i dijela otoka Paga koji pripada Zadarskoj županiji,
- područna jedinica sa sjedištem u Splitu u kojoj se obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba na području Dubrovačko-neretvanske, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske županije,
- područna jedinica sa sjedištem u Osijeku u kojoj se obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba na području Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravске i Vukovarsko-srijemske županije,
- područna jedinica sa sjedištem u Varaždinu u kojoj se obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba na području Krapinsko-zagorske, Koprivničko-križevačke, Međimurske i Varaždinske županije,
- područna jedinica sa sjedištem u Zagrebu u kojoj se obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba na području Bjelovarsko-bilogorske, Karlovačke, Sisačko-moslavačke, Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

(2) Broj i sjedište ispostava područnih jedinica kao i okvirni broj inspektora, drugih državnih službenika i namještenika uređuje se uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Članak 9.

(1) Radom Državnog inspektorata upravlja glavni inspektor.

(2) Glavni inspektor ima zamjenika, kojeg na prijedlog glavnog inspektora imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Zamjenik glavnog inspektora za svoj rad odgovoran je glavnom inspektoru.

(3) Glavni inspektor može imati jednog ili više pomoćnika, koje na prijedlog glavnog inspektora imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Pomoćnik glavnog inspektora za svoj rad odgovoran je glavnom inspektoru.

(4) Radom područne jedinice Državnog inspektorata upravlja pročelnik.

(5) Radom ispostave područne jedinice Državnog inspektorata upravlja voditelj ispostave.

II. INSPEKCIJSKI POSLOVI

1. Opće odredbe

Članak 10.

(1) Poslove inspekcijskog nadzora obavljaju inspektori Državnog inspektorata.

(2) Inspektori Državnog inspektorata, sukladno odredbama ovoga Zakona kojima se propisuje inspekcijski nadzor za pojedina upravna područja i uvjeti koje moraju ispunjavati inspektori, raspoređuju se na radna mjesta; viši gospodarski inspektor-specijalist, viši inspektor rada-specijalist, viši elektroenergetski inspektor-specijalist, viši rudarski inspektor-specijalist, viši inspektor opreme pod tlakom-specijalist, viši gospodarski inspektor, gospodarski inspektor, gospodarski inspektor II. vrste, gospodarski inspektor III. vrste, viši inspektor rada, inspektor rada, viši elektroenergetski inspektor, elektroenergetski inspektor, viši rudarski inspektor, rudarski inspektor, viši inspektor opreme pod tlakom i inspektor opreme pod tlakom.

(3) Inspektor Državnog inspektorata, po prethodnom ovlaštenju glavnog inspektora osim poslova svoga radnog mjesta povremeno može obavljati inspekcijske poslove radnog mjesta drugog inspektora.

(4) Inspekcijski poslovi su poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada.

(5) Inspektori Državnog inspektorata dužni su, po nalogu nadređenog službenika, inspekcijski nadzor obavljati i duže od punoga radnog vremena, ako je to nužno radi uspješnog i pravodobnog obavljanja tih poslova.

(6) Inspektorima Državnog inspektorata može se odgoditi početak godišnjeg odmora ili prekinuti započeto korištenje godišnjeg odmora radi obavljanja inspekcijskog nadzora koji ne trpi odgodu.

Članak 11.

(1) Inspekcijske poslove iz nadležnosti Državnog inspektorata u prvom stupnju obavljaju inspektori koji rade u područnim jedinicama i ispostavama područnih jedinica Državnog inspektorata sukladno odredbi članka 8. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, glavni inspektor može odrediti da inspekcijske poslove u prvom stupnju obavlja drugi inspektor Državnog inspektorata.

(3) Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba.

(4) Žalbu protiv rješenja inspektora rješava Povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata. Povjerenstvo čine tri člana koje imenuje glavni inspektor.

(5) Predsjednik i stalni član Povjerenstva za žalbe može biti osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij pravne struke, s najmanje četiri godine radnog iskustva na inspekcijskim poslovima i položenim državnim stručnim ispitom za inspektora.

(6) Promjenjivi član Povjerenstva za žalbe može biti osoba koja nema završen sveučilišni diplomski studij pravne struke a ispunjava druge uvjete iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Povjerenstvo donosi Poslovnik o radu.

2. Viši inspektor-specijalist

Članak 12.

(1) Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa iz djelokruga Državnog inspektorata provodi viši inspektor -specijalist.

(2) Za višeg inspektora-specijalista može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu i uvjeta iz članka 13. stavak 4., članka 16. stavak 3., članka 21. stavak 2., članka 23. stavak 2. i članka 24. stavak 2. ovoga Zakona, ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij i ispunjava slijedeće posebne uvjete:

- najmanje pet godina radnog iskustva na inspekcijskim poslovima, od čega najmanje četiri godine na najsloženijim poslovima iz odgovarajućeg upravnog područja, te istaknute rezultate u području od značaja za rad Državnog inspektorata,
- položen državni stručni ispit za radno mjesto inspektora,
- stupanj samostalnosti koji uključuje rad u skladu s uputama rukovodećeg službenika,
- stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika,
- stupanj učestalosti stručnih komunikacija, koji uključuje stalne kontakte unutar i izvan Državnog inspektorata.

3. Gospodarski inspektor

Članak 13.

(1) Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području trgovine, uslugama, ugostiteljske djelatnosti i pružanje usluga u turizmu, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe, provodi viši gospodarski inspektor i gospodarski inspektor.

(2) Inspekcijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka može provoditi i gospodarski inspektor II. vrste i gospodarski inspektor III. vrste u skladu s člankom 14. ovoga Zakona.

(3) Za gospodarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij pravne; ekonomske; tehničke: elektrotehničke, građevinske, kemijsko-inženjerske, strojarske, prometne i tekstilno-tehnološke; biotehničke i veterinarske struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za gospodarskog inspektora.

(4) Za višeg gospodarskog inspektora može se postaviti osoba koja ima propisane uvjete iz stavka 3. ovoga članka, i najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

(5) Za gospodarskog inspektora II. vrste može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima preddiplomski sveučilišni studij – sveučilišni prvostupnik (baccalaureus), u pogledu struke ispunjava uvjete iz stavka 3. ovoga članka, ima najmanje jednu godinu radnog staža u struci i položen državni stručni ispit za gospodarskog inspektora.

(6) Za gospodarskog inspektora III. vrste može se postaviti osoba koja ima srednju stručnu spremu (ekonomskog, upravnog, turističko-ugostiteljskog, tehničkog, veterinarskog ili općeg smjera), najmanje jednu godinu radnog staža u struci i položen državni stručni ispit za gospodarskog inspektora III. vrste.

Članak 14.

(1) Gospodarski inspektor I. vrste obavlja najsloženije inspekcijske poslove koji uključuju rješavanje složenih problema i zadataka uz stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika.

(2) Gospodarski inspektor II. vrste obavlja manje složene inspekcijske poslove s međusobno povezanim različitim zadaćama u čijem rješavanju se primjenjuju utvrđene metode rada i postupci inspektora ili stručne tehnike.

(3) Gospodarski inspektor III. vrste obavlja manje složene inspekcijske poslove koji se odnose na zaštitu potrošača (isticanje i pridržavanje cijena i radnog vremena, ispravnost mjerila i mjernih jedinica, točnost mjerenja i dr.), isticanje tvrtke, iznajmljivanje soba, kuća i stanova za odmor, turističkih apartmana, prijavu i odjavu turista, te obračun, naplatu i uplatu boravišne pristojbe.

(4) Gospodarski inspektor III. vrste može u poslovima nadzora iz stavka 1. ovoga članka izricati kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje za koje je propisana novčana kazna u utvrđenom iznosu i podnositi optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, a u ostalim poslovima nadzora ovlašten je obavljati radnje do donošenja rješenja.

4. Inspektor rada

Članak 15.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području rada i zaštite na radu provodi inspektor rada i viši inspektor rada.

Članak 16.

(1) Za inspektora rada (radni odnosi) može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ispunjava i sljedeće posebne uvjete

- za provođenje inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa koji uređuju odnose između poslodavaca i radnika (radni odnosi), koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij pravne struke i najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci te položen državni stručni ispit za inspektora rada;

(2) Za inspektora rada (zaštita na radu) može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ispunjava i sljedeće posebne uvjete

- za provođenje inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa o zaštiti na radu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij u području tehničkih znanosti: brodogradnja, elektrotehnika, građevinarstvo, grafička tehnologija, kemijsko inženjerstvo, metalurgija, strojarstvo, tekstilna tehnologija, zrakoplovstvo, raketna i svemirska tehnika, organizacija rada i proizvodnje, sigurnost i zaštita na radu i najmanje jednu godinu radnog staža u struci te položen državni stručni ispit za inspektora rada.

(3) Za višeg inspektora rada može se postaviti osoba koja ispunjava uvjete za inspektora rada iz stavka 1. i 2. ovoga članka i ima najmanje četiri godine radnog staža u struci, od čega dvije godine na poslovima inspektora rada, nakon položenog državnog stručnog ispita.

Članak 17.

Broj inspektora rada i viših inspektora rada u Državnom inspektoratu određuje se ovisno o broju radnika u djelatnostima koje nadzire inspektor rada, u pravilu po jedan na 4.000 do 5.000 radnika.

Članak 18.

(1) Kada se propisi iz članka 4. ovoga Zakona odnose na sredstva rada pomorskog, riječnog, željezničkog, cestovnog i zračnog prometa, primjenu tih propisa nadzire inspektor rada nadležan prema sjedištu poslodavca, odnosno prema mjestu gdje se rad obavlja.

(2) U smislu odredbe stavka 1. ovoga članka sredstvima rada pomorskog prometa smatraju se pomorski objekti hrvatske državne pripadnosti u nacionalnoj plovidbi.

Članak 19.

Radnikom i poslodavcem u smislu ovoga Zakona smatraju se osobe koje se radnikom i poslodavcem smatraju prema odredbama Zakona o radu.

5. Elektroenergetski inspektor**Članak 20.**

Inspeksijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području elektroenergetike provodi elektroenergetski inspektor i viši elektroenergetski inspektor.

Članak 21.

(1) Za elektroenergetskog inspektora može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij elektrotehničke struke, elektroenergetskog ili drugog odgovarajućeg smjera, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za elektroenergetskog inspektora.

(2) Za višeg elektroenergetskog inspektora može se postaviti osoba koja pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog staža u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

6. Rudarski inspektor**Članak 22.**

Inspeksijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području rudarstva provodi rudarski inspektor i viši rudarski inspektor.

Članak 23.

(1) Za rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij i ispunjava slijedeće posebne uvjete:

- za nadzor propisa koji se odnose na istraživanje i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina, rudarskog smjera,
- za nadzor propisa koji se odnosi na istraživanje i eksploataciju nafte, prirodnog plina i voda, rudarsko-naftnog smjera,
- za nadzor propisa koji se odnose na elektroenergetska postrojenja i uređaje pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, elektrotehničkog smjera,
- s najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.

(2) Za višeg rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

7. Inspektor opreme pod tlakom

Članak 24.

Inspeksijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području opreme pod tlakom provodi inspektor opreme pod tlakom i viši inspektor opreme pod tlakom.

Članak 25.

(1) Za inspektora opreme pod tlakom može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijem u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij strojarske struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za inspektora opreme pod tlakom.

(2) Za višeg inspektora opreme pod tlakom može se postaviti osoba koja pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

(3) U smislu odredaba stavka 1. i 2. ovoga članka radno iskustvo u struci je radno iskustvo ostvareno na poslovima eksploatacije opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme.

8. Ostali poslovi inspeksijskog nadzora

Članak 26.

(1) Gospodarski inspektor, inspektor rada, elektroenergetski inspektor, rudarski inspektor i inspektor posuda pod tlakom, osim nadzora iz članka 12. članka 13. stavka 1., članka 15., 20., 22. i 24. ovoga Zakona, ako posebnim propisom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave, provode nadzor i nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju:

- opći uvjeti obavljanja djelatnosti (registracija, odobrenje za rad, rješenje, suglasnost, drugo odobrenje nadležnih tijela, predmet poslovanja, sjedište i tvrtka),

(2) Inspektor–specijalist, gospodarski inspektor, inspektor rada, elektroenergetski inspektor, rudarski inspektor i inspektor opreme pod tlakom provode inspekcijski nadzor i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim zakonom.

III. PRAVA, DUŽNOSTI I OVLASTI INSPEKTORA

1. Zajedničke odredbe

Članak 27.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor Državnog inspektorata, ovlašten je pregledati, fotografirati ili snimiti osobe; zgrade, objekte, poslovne prostorije i druge prostorije i prostore; luke; privremena radilišta; izvođenje radova, objekte namijenjene za rad s pripadajućim prostorima, prostorijama i instalacijama; stambene prostorije i prostore u domaćinstvima odnosno stambene zgrade, stanove i kuće za iznajmljivanje u kojima se putnicima i turistima pružaju ugostiteljske i turističke usluge; proizvode, uređaje, opremu, sredstva rada, vozila, poslovne knjige, registre, dokumente, ugovore, isprave i drugu poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u poslovanje pravne i fizičke osobe u pogledu primjene propisa iz članka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona te obavljati i druge radnje u skladu s drugim propisom.

(2) Pod poslovnim prostorijama, u smislu ovoga Zakona, razumijevaju se i stambene prostorije prijavljene kao poslovni prostor i druge prostorije, prijevozna sredstva i slično, u kojima nadzirana pravna i fizička osoba obavlja odobrenu djelatnost, odnosno rad.

(3) Inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati ispravu na temelju kojih se može utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.), a osoba koja podliježe nadzoru i osoba zatečena na mjestu nadzora dužna je na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu na uvid.

(4) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od predstavnika nadziranih pravnih, fizičkih osoba i svjedoka.

Članak 28.

O početku obavljanja nadzora, inspektor može obavijestiti odgovornu osobu nadzirane pravne osobe i fizičku osobu, ako je dostupna, osim ako smatra da bi obavještanje umanjilo učinkovitost nadzora.

Članak 29.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru sastavlja se po odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 30.

(1) Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora sukladno odredbi članka 27. stavka 1. i 3. ovoga Zakona i osigurati mu uvjete za neometan rad.

(2) Smatra se da nadzirana pravna ili fizička osoba nije omogućila obavljanje nadzora iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju ako u roku određenom u zapisniku inspektora ili roku određenom u pozivu za saslušanje stranke, ne osigura uvid u proizvode, traženu poslovnu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja u započetu nadzoru.

(3) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na traženje inspektora privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskog nadzora ako inspektor ne bi mogao na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje. Zahtjev za privremenu obustavu poslovanja inspektor je dužan unijeti u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

(4) Inspektor može od nadzirane pravne i fizičke osobe tražiti izvršenje pojedine radnje u postupku radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i odrediti rok izvršenja te radnje.

Članak 31.

Pravne i fizičke osobe dužne su na pisano traženje inspektora, u roku primjerenom izvršenju obveze, dostaviti ili pripremiti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

Članak 32.

(1) Ako nije ovlašten postupati, inspektor će izvijestiti nadležno tijelo državne uprave o uočenim nepravilnostima i tražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti.

(2) Nakon obavljenog nadzora, inspektor može obavješćivati i savjetovati nadzirane pravne i fizičke osobe o najučinkovitijoj provedbi zakona i drugih propisa ako to smatra korisnim ili potrebnim.

Članak 33.

(1) Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti, iznimno na zahtjev stranke, kada je to zakonom propisano.

(2) Predstavku pravne ili fizičke osobe, na rad subjekata čije poslovanje nadzire, inspektor je dužan uzeti u obzir samo ako ga predstavaka upozorava na činjenično stanje koje mu nameće obvezu pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

(3) Ako je povodom predstavke obavljen inspekcijski nadzor, inspektor je dužan obavijestiti podnositelja predstavke o utvrđenim činjenicama, odnosno poduzetim mjerama. U protivnom, inspektor će podnositelja predstavke obavijestiti o nepostojanju uvjeta za provedbu inspekcijskog nadzora.

(4) Inspektor je dužan kao službenu tajnu čuvati dokumentaciju, činjenice i podatke utvrđene odnosno nastale u inspekcijskom postupku, kao i identitet podnositelja predstavke.

(5) Dokumentaciju, činjenice, podatke i identitet podnositelja predstavke utvrđene u inspekcijskom nadzoru inspektor, odnosno drugi državni službenik, može dati samo sudovima, tijelima državne uprave koja vode prekršajni postupak i drugim državnim tijelima, na njihov obrazloženi pisani zahtjev, u sudskim i upravnim postupcima iz njihove nadležnosti.

Članak 34.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor može privremeno oduzeti, do donošenja pravomoćne odluke o prekršaju, odnosno pravomoćne presude o izvršenom kaznenom djelu, dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz.

(2) O privremenom oduzimanju dokumentacije i predmeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda o točno naznačenoj oduzetoj dokumentaciji i predmetima.

Članak 35.

(1) Ako je zakonom ili drugim propisom predviđeno pravo oduzimanja predmeta koji je bio namijenjen ili uporabljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja ili kaznenog djela, inspektor može privremeno oduzeti taj predmet.

(2) Inspektor je dužan privremeno oduzeti predmet iz stavka 1. ovoga članka, kad je propisom predviđeno obvezno oduzimanje predmeta.

(3) Osobi od koje se oduzimaju predmeti izdaje se potvrda s točno označenim oduzetim predmetima po vrsti i količini.

(4) U slučaju kada se privremeno do odluke nadležnog sudbenog tijela oduzimaju predmeti podložni kvarenju i životinje, inspektor je dužan optužni prijedlog odnosno prijavu podnijeti najkasnije u roku od 48 sati od oduzimanja, a nadležno sudbeno tijelo o prijavi, odnosno optužnom prijedlogu odlučuje u hitnom postupku.

(5) Inspektor je dužan s oduzetim predmetima postupati i na način kako je to određeno posebnim zakonom.

(6) Državni inspektorat je dužan osigurati uvjete za čuvanje i održavanje privremeno oduzetih predmeta do pravomoćne odluke o prekršaju.

(7) S privremeno oduzetim predmetima, do pravomoćne odluke o prekršaju, inspektor ne može raspolagati (predmet uništiti, prodati, predati, darovati, zamijeniti i sl.), osim ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno.

(8) Ako inspektor umjesto podnošenja optužnog prijedloga izda prekršajni nalog, tim nalogom, sukladno Prekršajnom zakonu („Narodne novine“ br. 107/07, odlučit će i o zaštitnoj mjeri oduzimanja predmeta.

Članak 36.

Ako je u postupku inspekcijskog nadzora potrebno utvrditi odgovaraju li proizvodi u prometu propisanom sastavu, sigurnosnim zahtjevima, propisanoj obavijesti o proizvodu ili obavijesti na proizvodu inspektor od tih proizvoda može uzimati uzorke i dati ih zapečaćene i propisno označene na ispitivanje i ocjenu sukladnosti, stručnoj instituciji ovlaštenoj za ispitivanje (u daljnjem tekstu: stručna institucija).

Članak 37.

(1) Prilikom uzimanja uzoraka za pojedine proizvode, inspektor ima pravo i dužnost:

- pod istim uvjetima i u isto vrijeme od istog proizvoda uzeti najviše dva uzorka u količini potrebnoj za ispitivanje (za analizu i superanalizu),
- sastaviti zapisnik o uzimanju uzoraka,
- uzorak uzet za analizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji, a uzorak namijenjen za superanalizu čuvati u odgovarajućim uvjetima do završetka analize, odnosno superanalize.
- bez odgađanja pismeno izvijestiti stranku od koje je uzet uzorak o rezultatima analize,
- na zahtjev stranke, uzorak za superanalizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji po svom izboru.

(2) Kad ispitani uzorak ne odgovara propisanom sastavu, sigurnosnim zahtjevima, propisanoj obavijesti o proizvodu ili obavijesti na proizvodu a rješenjem nije odlučio o troškovima nastalim u postupku uzimanja i ispitivanja uzoraka, inspektor će posebnim zaključkom utvrditi iznos tih troškova, kome se imaju platiti i u kojem roku.

Članak 38.

(1) Uzorak uzet radi ispitivanja proizvoda podložnih kvarenju inspektor će dostaviti stručnoj instituciji na analizu, a po zahtjevu stranke istovremeno i na analizu drugoj stručnoj instituciji, po svom izboru.

(2) Ako se rezultati analiza iz stavka 1. ovoga članka razlikuju, mjerodavan je rezultat analize obavljen po zahtjevu stranke. Kad stranka prilikom uzimanja uzorka ne zahtijeva istovremeno uzimanje uzorka za superanalizu, smatra se da je suglasna s rezultatom analize obavljene po zahtjevu inspektora.

Članak 39.

(1) Rezultat analize uzorka po pismenom zahtjevu stranke može se pobijati rezultatom superanalize uzorka uzetog u isto vrijeme i na isti način, ispitan istom metodom.

(2) Zahtjev se podnosi u roku od tri dana od dana dostave rezultata analize.

(3) Ako se zahtjev ne podnese u roku iz stavka 2. ovoga članka, smatrat će se da je stranka suglasna s rezultatom analize.

(4) Ako rezultat superanalize nije u skladu s rezultatom analize, mjerodavan je rezultat superanalize uzorka.

(5) Za obavljanje analize i superanalize istog uzorka ne može se koristiti ista stručna institucija.

Članak 40.

(1) Pravne i fizičke osobe dužne su besplatno staviti na raspolaganje potrebne količine proizvoda za ispitivanje, od kojih se uzima uzorak.

(2) Troškove ispitivanja uzoraka snosi stranka ako se utvrdi da uzorci ne odgovaraju propisanom sastavu, sigurnosnim zahtjevima, propisanoj obavijesti o proizvodu ili obavijesti.

(3) Troškove ispitivanja uzoraka snosi Državni inspektorat ako se utvrdi da uzorci odgovaraju propisanom sastavu, sigurnosnim zahtjevima, propisanoj obavijesti o proizvodu ili obavijesti.

(3) Rezultat superanalize mjerodavan je i za troškove analize.

Članak 41.

Odredbe članka 36. do 40. ovoga Zakona ne odnose se na proizvode za koje su ta pitanja uređena posebnim propisima.

Članak 42.

(1) Ako je ovim ili drugim Zakonom predviđeno da se za utvrđenu nezakonitost donosi određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

(2) Inspektor će rješenje iz stavka 1. ovoga članka donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja. Nedonošenje rješenja do tog roka ne isključuje obvezu njegova donošenja.

(3) Ako posebnim Zakonom nije drukčije propisano rješenje iz stavka 1. ovoga članka inspektor neće donositi u situaciji kad su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora, ili kad izvršenje uopće nije moguće, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku.

Članak 43.

(1) Protiv rješenja koja na temelju ovoga ili drugog zakona donosi inspektor Državnog inspektorata, može se u roku od osam dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata.

(2) Ako inspektor Državnog inspektorata nađe da je podnijeta žalba dopuštena, pravovremena i izjavljena od ovlaštene osobe, a nije novim rješenjem zamijenio rješenje koje se žalbom pobija, dužan je bez odgode, a najkasnije u roku od pet dana od dana primitka žalbe dostaviti žalbu sa spisima koji se odnose na predmet na rješavanje Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata.

(3) Žalba protiv rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona odgađa izvršenje rješenja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

(4) Protiv usmenog rješenja u sklopu zapisnika o obavljenom inspeksijskom nadzoru, donijeta na temelju ovoga ili drugog zakona, žalba nije dopuštena. Žalba se može podnijeti na pisani otpравak usmenog rješenja.

Članak 44.

(1) Nakon što je rješenje postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje.

(2) Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja inspektor će donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kad je rješenje postalo izvršno, a nije izvršeno. Ne donošenje zaključka do tog roka ne isključuje obvezu njegova donošenja.

(3) Troškove izvršenja rješenja snosi stranka koja je bila dužna izvršiti naređenu upravnu mjeru.

(4) Ako je osoba izvršila obvezu iz rješenja, inspektor će po službenoj dužnosti donijeti zaključak o obustavi postupka.

Članak 45.

(1) Izvršno rješenje inspektora kojem je predmet nenovčana obveza i koje se prema naravi obveze može izvršiti neposrednom prinudom, izvršit će se tom prinudom bez prethodne primjene prisilnih mjera iz članka 286. Zakona o općem upravnom postupku.

(2) Ako se rješenje ne može izvršiti u smislu stavka 1. ovoga članka, inspektor će prinuditi izvršenika na ispunjenje obveze novčanom kaznom.

(3) Novčana kazna koja se na temelju stavka 2. ovoga članka izriče prvi put, izriče se u iznosu 10.000,00 kuna za nadziranu pravnu i fizičku osobu.

(4) Novčana kazna koja se na temelju stavka 2. ovoga članka izriče drugi i svaki slijedeći put, izriče se u iznosu 20. 000,00 kuna za nadziranu pravnu i fizičku osobu.

Članak 46.

(1) Inspektor će donijeti rješenje i odmah narediti izvršenje u slučaju kada utvrdi da pravna ili fizička osoba obavlja djelatnost protivno izvršnoj i pravomoćnoj zaštitnoj mjeri zabrane obavljanja djelatnosti, donesenoj od strane nadležnog sudbenog tijela, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

(2) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

(3) U provedbi rješenja iz stavka 1. ovoga članka inspektor će pečaćenjem ili na drugi pogodan način zatvoriti prostorije (objekt) u kojima se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog tijela oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Članak 47.

(1) Ako inspektor utvrdi postojanje osnovane sumnje da je povredom propisa učinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten, odnosno uz zapisnik ako ne postoji ovlaštenje za donošenje rješenja, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje postupka zbog kaznenog djela. Nepodnošenje optužnog prijedloga, odnosno prijave do toga roka ne isključuje obvezu podnošenja.

(2) Ako utvrdi da postoji osnovana sumnja da se u stanu ili drugom prostoru obavlja određena djelatnost bez odobrenja nadležnog tijela, inspektor će bez odlaganja zatražiti od nadležnoga prekršajnog suda da po hitnom postupku izda:

- pisani nalog za pretragu stana ili drugog prostora, u kojoj može prisustvovati inspektor,
- ili mu povjeri pretragu.

Nadležni prekršajni sud će o zahtjevu riješiti u roku od 24 sata.

(3) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, inspektor neće podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka pod uvjetom da su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora ili najkasnije u roku od osam dana od dana provedenoga inspekcijskog nadzora, uz uvjet da je donja granica iznosa propisane novčane kazne za prekršaj pravne osobe jednaka ili manja od 3.000,00 kuna, za prekršaj fizičke osobe obrtnika jednaka ili manja od 2.000,00 kuna, a za prekršaj fizičke osobe jednaka ili manja od 1.000,00 kuna.

(4) Sud kojemu je podnesen zahtjev, odnosno prijava u smislu stavka 1. ovoga članka, dužno je o ishodu postupka obavijestiti podnositelja zahtjeva, odnosno prijave.

Članak 48.

(1) Ako je posebnim propisom za pojedinu povredu predviđena mjera oduzimanja imovinske koristi, inspektor je dužan utvrditi iznos ostvarene imovinske koristi.

(2) Inspektor je dužan u optužnom prijedlogu za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno u prijavi za pokretanje postupka zbog kaznenog djela predložiti oduzimanje utvrđenog iznosa imovinske koristi iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako posebnim zakonom nije propisano što se smatra imovinskom koristi ostvarenom prekršajem, imovinska korist predstavlja prihod ostvaren povredom propisa uz odbitak troškova, osim (osobno) uloženog rada počinitelja prekršaja.

Članak 49.

Na postupak inspektora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Članak 50.

(1) Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisima.

(2) Glavni inspektor utvrđuje godišnjim programom rada najmanji broj, strukturu i način obavljanja nadzora nad primjenom propisa iz djelokruga Državnog inspektorata.

Članak 51.

Viši inspektor-specijalist i viši inspektor obavljaju najsloženije poslove iz djelokruga Državnog inspektorata utvrđene Pravilnikom o unutarnjem redu.

Članak 52.

(1) O obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor vodi očevidnik, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje pravilnikom glavni inspektor.

(2) Glavni inspektor naputkom propisuje način pečaćenja, kada se rješenja donijeta na temelju ovoga Zakona ili drugih zakona izvršavaju pečaćenjem.

Članak 53.

(1) Inspektor ima službenu iskaznicu i znak kojima dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice, izgled znaka te način izdavanja i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i znakovima propisuje pravilnikom glavni inspektor.

2. Posebne odredbe o odgovornosti nadređenih službenika

Članak 54.

(1) Inspektora ili drugog državnog službenika koji upravlja ustrojstvenom jedinicom tako da ustrojstvena jedinica ne ostvaruje godišnji program rada, ne provodi naputke za rad, odnosno ako je protiv njega pokrenut postupak zbog teške povrede službene dužnosti ili ako je njegov rad i učinkovitost ocjenjeni ocjenom manjom od ocjene „dobar“, glavni inspektor može rasporediti na drugo radno mjesto u Državnom inspektoratu, za koje ispunjava uvjete.

(2) Ako nema slobodnog radnog mjesta na koje se službenik iz stavka 1. ovoga članka može rasporediti, stavit će se na raspolaganje sukladno odredbama članka 128., 129., 130. i 131. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“ br. 92/05, 142/06, 77/07, 107/07 i 27/08.)

3. Posebne odredbe

Članak 55.

Gospodarski inspektor

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području trgovine, gospodarski inspektor ovlašten je, radi utvrđivanja činjeničnog stanja i osiguranja dokaza, usmenim rješenjem u zapisniku privremeno zabraniti daljnje raspolaganje robom:

- ako postoji osnovana sumnja da je roba predmet protupravnog obavljanja djelatnosti,
- ako se u prometu nalazi roba za koju se ne može utvrditi porijeklo ili nije evidentirana u propisanim poslovnim, trgovačkim i drugim knjigama ili evidencijama,
- ako se zbog utvrđene povrede propisa treba izreći posebnim propisom ili ovim Zakonom predviđena mjera zabrane prometa određenih proizvoda, a postoji opasnost od prodaje, prikriivanja, zamjene i uništenja proizvoda dok izrečena mjera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti ne postane izvršna,
- ako postoji osnovana sumnja da se na robu protuzakonito nalaze zaštićeni žigovi i industrijski dizajn, neispravna obavijest o proizvodu ili druga oznaka a to se mora dokazati dodatnim ispitivanjem, a postoji opasnost od prodaje, prikriivanja, zamjene i uništenja proizvoda, do okončanja postupka.

(2) Privremena mjera zabrane raspolaganja robom iz stavka 1. ovoga članka traje dok ne prestanu razlozi zbog kojih je donesena. Prestanak izrečene upravne mjere inspektor će utvrditi u zapisniku.

(3) Ako zakonom nije drukčije uređeno, gospodarski inspektor će donijeti rješenje kojim će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti promet proizvoda koji ne odgovaraju propisanom sastavu ili sigurnosnim zahtjevima, odnosno koji nisu propisno označeni, obilježeni ili deklarirani.

(4) U provedbi inspekcijskog nadzora, gospodarski inspektor će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi, dok ne otkloni utvrđene nedostatke, usmenim rješenjem u zapisniku zabraniti:

- obavljanje djelatnosti, ako obavlja djelatnost za koju nije registrirana ili ako nema rješenja (odobrenja, koncesije, dozvole, obrtnice i sl.),
- prodaju proizvoda, odnosno pružanje usluga kada je zakonom ili drugim propisom prodaja takvih proizvoda, odnosno pružanje takvih usluga zabranjeno,
- prodaju proizvoda, odnosno pružanje usluga ako takva prodaja, odnosno pružanje usluga nije obuhvaćeno registracijom ili rješenjem (odobrenjem, koncesijom, dozvolom, obrtnicom i sl.) nadležnog tijela, ili za koju nisu ispunjeni tehnički i drugi propisani uvjeti za prostor, uređaje, oruđa i opremu koje nadzire gospodarski inspektor.

(5) Usmeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka izvršit će se odmah pečačenjem prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način.

(6) Pravna ili fizička osoba na koje se odnosi usmeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka može pisanim putem, u roku od 24 sata od dana pečačenja prostorija zatražiti da se zapečaćena prostorija privremeno otpečati i u prisutnosti inspektora iz prostorija odmah iznijeti pokvarljive namirnice i poduzeti sigurnosne i druge mjere radi sprječavanja štete, nakon čega će inspektor poslovne prostorije ponovno zapečatiti.

(7) Rješenje iz stavka 4. ovoga članka u pisanom obliku inspektor je dužan otpremiti stranci u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Inspektor rada

Članak 56.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu, inspektor rada ovlašten je donijeti rješenje o privremenoj zabrani korištenja sredstva rada, prostora ili instalacija, odnosno o zabrani određenog načina postupanja ili rješenje kojim naređuje poslodavcu da radnika privremeno udalji s obavljanja poslova, u slučajevima kada utvrdi da su izravno ugroženi život ili zdravlje radnika ili drugih osoba.

(2) Inspektor rada dužan je za vrijeme inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu donijeti rješenje upisom u knjigu nadzora poslodavca, kojim će:

- narediti poslodavcu da udalji s posla radnika koji radi protivno pravilima zaštite na radu, odnosno koji ne upotrebljava propisana osobna zaštitna sredstva te za kojeg se opravdano može pretpostaviti da je pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava,
- narediti poslodavcu da radnika udalji s poslova za čije obavljanje ne ispunjava uvjete utvrđene pravilima zaštite na radu, ako je zbog toga neposredno ugrožen život, odnosno zdravlje radnika,
- zabraniti uporabu sredstava rada (objekata namijenjenih za rad, strojeva i uređaja, skela i površina za rad i dr.), dok se ne otklone nedostaci ili dok traju okolnosti zbog kojih je neposredno ugrožen život, odnosno zdravlje radnika,
- zabraniti poslodavcu određeno ponašanje ili postupanje koje je protivno zakonu ili drugom propisu, odnosno narediti mu otklanjanje utvrđene nepravilnosti.

(3) Mjera iz stavka 2. podstavka 3. ovoga članka poduzet će se i kad strojevi i uređaji s povećanim opasnostima, odnosno radni okoliš nisu ispitani u propisanim rokovima, a opravdano se može pretpostaviti da postoji neposredna opasnost po život, odnosno zdravlje radnika.

(4) Inspektor rada dužan je izdati posebno pisano rješenje iz stavka 2. i 3. ovoga članka s obrazloženjem ako to pisanim putem zahtijeva poslodavac u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u knjigu nadzora ili ako poslodavac ne vodi knjigu nadzora.

(5) U svrhu osiguranja provedbe zabrane iz stavka 2. podstavka 3. i stavka 3. ovoga članka inspektor rada ovlašten je zapečatiti radne prostorije i prostore, odnosno strojeve i uređaje.

Članak 57.

(1) Inspektor rada dužan je obaviti nadzor na mjestu gdje je nastao događaj koji je prouzročio smrt, skupnu ili težu ozljedu radnika, ili koji je izazvao poremećaj u procesu rada koji je mogao izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje radnika, i to odmah nakon primitka obavijesti o nastanku takvoga događaja od poslodavca, radnika, policije ili od liječnika koji je radniku pružio prvu medicinsku pomoć.

(2) Inspektor rada dužan je obaviti nadzor kod poslodavca u kojeg je utvrđen slučaj profesionalne bolesti.

(3) O događaju koji je prouzročio smrt ili skupnu ozljedu radnika inspektor rada dužan je najkasnije u roku 24 sata, od primljene obavijesti o događaju, izvijestiti glavnog inspektora.

(4) Glavni inspektor, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog ministarstva, napatkom određuje koje podatke mora sadržavati izvješće iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 58.

Inspektor rada ima pravo i dužnost, prema materijalnom zakonu, poslodavcu rješenjem narediti otklanjanje utvrđene povrede propisa o radnim odnosima, osim ako se radi o pravu koje radnik može ostvariti pred sudom.

Članak 59.

(1) U provedbi inspeksijskog nadzora u području rada (radni odnosi) inspektor rada će usmenim rješenjem u zapisniku, na određeno vrijeme dok ne otkloni nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, zabraniti poslodavcu obavljanje djelatnosti u nadziranom poslovnom objektu, odnosno prostoru, ako utvrdi da je tijekom nadzora za poslodavca radio radnik na obavljanju posla koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca ima obilježje posla za koji se zasniva radni odnos, a poslodavac s radnikom:

- nije sklopio ugovor o radu ili mu nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada,
- odnosno nije ga prijavio na obvezno mirovinsko ili obvezno zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada ili na odgovarajuće radno vrijeme.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečačenjem poslovnih prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način, u roku od 2 dana od dana izricanja usmenog rješenja u zapisniku.

(3) Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, a usmeno izrečeno rješenje će se ukinuti ako pravna ili fizička osoba kojoj je mjera izrečena u roku od dva dana od dana izricanja mjere, nadležnom inspektoru iz stavka 1. ovoga članka dostavi dokaz da je otklonila nedostatke u poslovanju i izvršila uplatu iznosa od 30.000,00 kuna, za svakog radnika iz st. 1. ovog članak, u korist Državnog proračuna.

(4) Inspektor rada će stranci otpremiti pisano rješenje u roku od 8 dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(5) Pravna ili fizička osoba na koju se odnosi usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka Zakona može pisanim putem za vrijeme trajanja mjere pečačenja poslovnih prostorija zatražiti da se zapečaćene prostorije privremeno otpečate i u prisutnosti inspektora odmah izuzeti pokvarljive namirnice i poduzeti druge sigurnosne mjere radi sprječavanja štete.

(6) Na rješenje iz st. 1. ovog članka Zakona može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana primitka pisanog otpravka usmenog rješenja.

Članak 60.

Žalba izjavljena protiv rješenja donesenog na temelju odredbi članka 55. i odredbi članka 58. ovoga Zakona ne odgađa izvršenje rješenja.

Rudarski inspektor i inspektor opreme pod tlakom

Članak 61.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području rudarstva rudarski inspektor dužan je rješenjem:

- zabraniti izvođenje rudarskih radova ako su nepravilnosti i nedostaci takve prirode da uslijed njih može nastupiti neposredna opasnost za život i zdravlje zaposlenika i drugih građana ili znatna materijalna šteta,
- zabraniti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina ako se utvrdi da se oni izvode suprotno odobrenju za eksploatacijsko polje, ako se rudarski radovi izvode bez rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova ili ako se rudarski radovi izvode suprotno rudarskoj koncesiji za izvođenje radova,
- zabraniti radniku rukovođenje rudarskim radovima ako ne ispunjava određene propisane uvjete o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih poslova u rudarstvu,
- narediti obustavu radova ako utvrdi da se istražni radovi izvode bez odobrenja odnosno suprotno odobrenju za istraživanje,

- narediti obustavu građenja ili zabranu korištenja ako se rudarski objekti, postrojenja i uređaji grade bez odobrenja, odnosno suprotno odobrenju za građenje ili se upotrebljavaju bez uporabne dozvole.

(2) U provedbi inspeksijskog nadzora u području opreme pod tlakom, inspektor opreme pod tlakom dužan je rješenjem:

- zabraniti uporabu opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme ako utvrdi da ista ugrožava sigurnost ljudi, opreme i okoliša.
- zabraniti uporabu opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme ako utvrdi da nije pregledana i ispitana, odnosno pregledana i ispitana u propisanim rokovima, a opravdano se može pretpostaviti da ugrožava sigurnost ljudi i okoliša.
- zabraniti rad radnika u kotlovnici ako utvrdi da ne ispunjava propisane uvjete.

(3) Ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije uređeno, rudarski inspektor, odnosno inspektor opreme pod tlakom donijet će rješenje kojim će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti obavljanje djelatnosti, ako obavlja djelatnost za koju nije registrirana ili ako nema rješenja (odobrenja, dozvole, obrtnice ili dr.) izdanog od nadležnog tijela.

(4) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Članak 62.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektoru ne omogući obavljanje nadzora prema odredbama ovoga Zakona ili mu na bilo koji drugi način onemogući pregled ili ne osigura uvjete za neometan rad ili mu ne dostavi ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale u određenom roku ili mu dostavi ili pripremi netočne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale (članak 27. stavak 1., članak 30. i članak 31.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba.

Članak 63.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja podliježe nadzoru i fizička osoba zatečena na mjestu nadzora, ako na zahtjev inspektora ne stavi na uvid ispravu iz koje se može utvrditi njezin identitet (članak 27. stavak 3.).

Članak 64.

(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

- ako ne dozvoli inspektoru privremeno oduzimanje dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u upravnom i sudskom postupku (članak 34. stavak 1.),
- ako ne dozvoli inspektoru oduzimanje predmeta koji je bio namijenjen ili uporabljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja ili kaznenog djela (članak 35. stavak 1.),
- ako uskrati uzimanje uzoraka radi ispitivanja proizvoda (članak 40. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba.

Članak 65.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne izvrši, izvršno rješenje inspektora donesenog na temelju ovoga ili drugog zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 6.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja više naplaćenog iznosa u korist kupca, odnosno korisnika usluge ako je poznat.

(6) Ako kupac, odnosno korisnik usluge nije poznat, više naplaćen iznos oduzet će se kao protupravno stečena imovinska korist. Protupravno stečena imovinska korist prihod je državnog proračuna.

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 160.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja otpečati poslovne ili druge prostorije, postrojenja, uređaje i druga sredstva za rad ili koja ošteti ili odstrani službeni pečat inspektora stavljen u postupku izvršenja rješenja.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 6.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba.

Članak 67.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna po radniku kaznit će se za prekršaj poslodavac – pravna osoba koji radnika nije prijavio na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje (članak 4. stavak 1. podstavak 1.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna po radniku.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka po radniku kazniti će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se fizička osoba.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti ili poslova u pravnoj osobi, zabrana obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova i dužnosti fizičkoj osobi u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 68.

Prekršajni postupci za djela koja su prema Zakonu o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, br. 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05 138/06, 68/07 i 79/07.) bili propisani kao prekršaji, a prema ovom Zakonu nisu određeni kao prekršaji, obustavit će se.

Članak 69.

U svim zakonima i drugim propisima u kojima se navode riječi „inspektor posuda pod tlakom“ zamjenjuju se riječima „inspektor opreme pod tlakom“ u odgovarajućem rodu i padežu.

Članak 70.

Inspektori Državnog inspektorata koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni na radnim mjestima inspektora, nastavljaju obavljanje inspekcijskih poslova i u slučaju da ne ispunjavaju uvjete u pogledu stručne spreme i struke određene u člancima 13., 16., 21., 23. i 25. ovoga Zakona.

Članak 71.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ br. 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05, 138/06, 68/07 i 79/07.) i slijedeći podzakonski propisi doneseni na temelju tog Zakona:

- Uredba o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći „Narodne novine“ br. 127/99. i 123/05.

- Uredba o naknadi troškova nadzora kakvoće proizvoda za koje je potrebo uvjerenje o kakvoći „Narodne novine“ br. 127/99. i

- Pravilnik o načinu i postupku obavljanja nadzora kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje „Narodne novine“ br. 9/00.

(2) Do donošenja podzakonskih propisa temeljem odredaba ovog Zakona ostaju na snazi:

- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektora Državnog inspektorata (NN br. 38/00)

- Pravilnik o obrascu službene iskaznice i izgledu znaka gospodarskog inspektora, rudarskog i elektroenergetskog inspektora, te inspektora rada i posuda pod tlakom „Narodne novine“ br. 105/99.

- Naputak o načinu pečaćenja kada se rješenje inspektora Državnog inspektorata izvršava pečaćenjem „Narodne novine“ br. 149/05.,

- Naputak o podacima koji sadrži izvješće povodom događaja koji je prouzročio smrt ili skupnu ozljedu radnika „Narodne novine“ br. 16/00. i

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, u Zakonu o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 59/96., 94/96., 114/03. i 100/04. prestaje važiti članak 94., stavak 3. i stavak 5., članak 95. i članak 96.

Članak 72.

Vlada Republike Hrvatske će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata s odredbama ovoga Zakona.

Članak 73.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE ODREDBA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

I. OPĆE ODREDBE

Uz članak 1.

Ovim se člankom uređuju ustrojstvo, poslovi, način rada, prava i dužnosti inspektora koji obavljaju poslove inspekcijskog nadzora iz djelokruga Državnog inspektorata. Određuje se i sjedište Državnog inspektorata. Sjedište inspektorata je u Zagrebu po uzoru na sva središnja tijela državne uprave u rangu ministarstava, središnjih državnih ureda Vlade Republike Hrvatske i državnih upravnih organizacija.

Uz članak 2.

Ovim se člankom sukladno odredbama članka 22. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija propisuju upravna područja u kojima Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove. U načelu to su upravna područja prometa robom i uslugama, radu i zapošljavanju i zaštiti na radu, energetici, rudarstvu, opremom pod tlakom te ugostiteljskoj djelatnosti i pružanje usluga u turizmu.

Inspektorat obavlja inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima kada je to određeno zakonom kojim se uređuje određeno upravno područje.

Odredba članka 2. ostavlja mogućnost ministru obrane i ministru unutarnjih poslova da za potrebe ovih resora s glavnim inspektorom Državnog inspektorata sklopi sporazum o tome koje bi inspekcijske poslove Inspektorat obavljao za ova ministarstva.

Uz članak 3. do 7.

U navedenim zakonskim člancima analitički se prikazuju poslovi Državnog inspektorata po pojedinim upravnim područjima koji obavljaju gospodarski inspektori (članak 3.), inspektori rada (članak 4.), elektroenergetski inspektori (članak 5.), rudarski inspektori (članak 6.) i inspektori opreme pod tlakom (članak 7.).

Ovlasti inspektora za postupanje propisani su u više zakonskih tekstova, primjerice u Zakonu o trgovini, Zakonu o zaštiti potrošača, Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakonu o radu, Zakonu o zaštiti na radu, Zakonu o energiji, Zakonu o rudarstvu, Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocijeni sukladnosti i nizu drugih zakona i provedbenih propisa na navedene i druge zakone.

U upravnom području opreme pod tlakom stvoreni su uvjeti da će inspektori opreme pod tlakom ubuduće obavljati samo inspekcijske poslove u vezi sa uporabom takove opreme, propisane uvjete zaposlenih osoba koje rukuju opremom i uvjete poslovnih subjekata koji se bave eksploatacijom opreme pod tlakom, ne i poslove certificiranja opreme pod tlakom, što se postiže time da se inspekcijskim poslom više ne smatra nadzor nad primjenom zakona i provedbenih propisa kojima se uređuje izgradnja i rekonstrukcija kotlovskih postrojenja-kotlovnica kako parnih tako i vrelovodnih.

Uz članak 8.

Radi obavljanja poslova iz djelokruga Državnog inspektorata člankom 8. ustrojavaju se područne jedinice Inspektorata, određuje sjedišta područnih jedinica i županije u kojima se obavlja inspekcijski nadzor prema sjedištu područne jedinice. Utemeljenje pet područnih jedinica (područna jedinica sa sjedištem u Rijeci, područna jedinica sa sjedištem u Splitu, područna jedinica sa sjedištem u Osijeku, područna jedinica sa sjedištem u Varaždinu i područna jedinica sa sjedištem u Zagrebu) ne poklapa se s upravno teritorijalnom podjelom Republike Hrvatske, nego jedna područna jedinica obuhvaća više županija ili dijela županije i Grad Zagreb. Područna jedinica označava mjesnu nadležnost inspektora te područne jedinice s tim da sukladno članku 11. inspektor jedne područne jedinice po prethodnom ovlaštenju glavnog inspektora može inspekcijske poslove u prvom stupnju obavljati i u područnoj jedinici u kojoj nije raspoređen na radno mjesto inspektora.

Druga pitanja unutarnjeg ustrojstva Državnog inspektorata, poput broja i sjedišta ispostava područnih jedinica, broj i djelokrug odjela i odsjeka, način upravljanja ustrojstvenim jedinicama uređuje uredbom Vlada Republike Hrvatske.

Uz članak 9.

Upravljanje radom državne upravne organizacije, imenovanje i razrješenje ravnatelja propisuje članak 46. Zakona o sustavu državne uprave. Prema toj zakonskoj odredbi ravnatelja državnih upravnih organizacija imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Vlade i uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog ministra. Ta se načelna odredba dijelom odnosi i na glavnog inspektora Državnog inspektorata. Naime, prema odredbi članka 23. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave u kojem se propisuje nadležnost ministara za nadzor nad radom državnih upravnih organizacija ne navodi se Državni inspektorat. Prema stavku 3. navedenog članka proizlazi da nadzor nad radom Državnog inspektorata izravno obavlja Vlada Republike Hrvatske, samim tim za imenovanje i razrješenje glavnog inspektora predsjednik Vlade nije u obavezi pribaviti prethodno mišljenje nadležnog ministra. Zbog tako propisanog načina imenovanja i razrješenja, glavni inspektor je za svoj rad izravno odgovoran Vladi Republike Hrvatske.

Glavni inspektor ima zamjenika kojeg na prijedlog glavnog inspektora po prethodno provedenom natječajnom postupku imenuje Vlada Republike Hrvatske. Glavni inspektor može imati i više pomoćnika. Zamjenik i pomoćnici glavnog inspektora su državni službenici.

U ovoj zakonskoj odredbi još se navodi da radom područne jedinice upravlja pročelnik, a radom ispostave upravlja voditelj ispostave.

II. INSPEKCIJSKI POSLOVI**1. Opće odredbe****Uz članak 10.**

Poslovi inspekcijskog nadzora u Državnom inspektoratu obavljaju državni službenici raspoređeni na radna mjesta inspektora.

Više je vrsta inspektora u Državnom inspektoratu koje se aktom glavnog inspektora raspoređuje na radna mjesta inspektora. Prema predloženoj zakonskoj odredbi državni službenici mogu se raspoređivati na radna mjesta; viši inspektor –

specijalist, viši gospodarski inspektor, gospodarski inspektor, gospodarski inspektor III. vrste, viši inspektor rada, inspektor rada, viši elektroenergetski inspektor, elektroenergetski inspektor, viši rudarski inspektor, rudarski inspektor, viši inspektor opreme pod tlakom i inspektor opreme pod tlakom. Kao novost uvodi se radno mjesto viši inspektor – specijalist i gospodarski inspektor II. vrste.

Odredba predviđa i situaciju u kojoj inspektor po prethodnom odobrenju glavnog inspektora, osim poslova svog radnog mjesta može obavljati inspekcijske poslove radnog mjesta drugog inspektora. Ovakva zakonska mogućnost pridonijet će tomu da se u određenim situacijama provedbe inspekcijskog nadzora, za takav nadzor može angažirati više osoba – inspektora.

Prema predloženoj zakonskoj odredbi inspekcijski poslovi određeni su kao poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada što u primjeni ima za posljedicu to da se inspektorima treba osigurati posebna zaštita na radu i povoljnija plaća odnosno naknadu uz plaću, sve pod uvjetima određenim zakonom.

Inspektorima, za razliku od drugih državnih službenika iznimno se propisuje obaveza rada dužeg od punog radnog vremena, odnosno odgodu početka ili prekid započetog godišnjeg odmora ako je to nužno radi pravodobnog i učinkovitog obavljanja inspekcijskog nadzora, odnosno ako obavljanje inspekcijskog nadzora ne trpi odgodu.

Uz članak 11.

Nadležnost za postupanje inspektora u prvom stupnju povjerava se inspektorima koji rade u područnim jedinicama utemeljenim sukladno članku 8. Prijedloga zakona i ispostavama područnih jedinica koje utemeljuje Vlada Republike Hrvatske donoseći Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata.

Inspektori raspoređeni na radna mjesta druge područne jedinice, odnosno inspektori raspoređeni na radna mjesta u sjedištu Inspektorata mogu obavljati inspekcijske poslove koji se očituju u vođenju postupka u određenoj upravnoj stvari i donošenju rješenja, po prethodnom odobrenju glavnog inspektora. Specifičnost inspekcijskog postupka je i to da svaki inspekcijski nadzor ne završava donošenjem upravnog rješenja ili poduzimanjem drugih mjera. Pretpostavka tome je da u inspekcijskom nadzoru inspektor nije utvrdio povredu propisa, zbog toga nema ini temelja za poduzimanje nekih mjera i aktivnosti prema nadziranom subjektu.

Jedno od temeljnih ustavnih načela (članak 18.) koje proklamira Ustav Republike Hrvatske jest i načelo o pravu na žalbu (dvostupnost). Ova ustavna odredba razrađena je u članku 15. Zakona o sustavu državne uprave. Obje odredbe (ustavna i zakonska) zastupaju to da se protiv pojedinačnih akata, radnja i mjera tijela državne uprave, tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u prenijetim im poslovima državne uprave, donesena u prvom stupnju, može podnijeti žalba, a u slučaju da žalba nije dopuštena zatražiti sudska zaštita.

Radi zaštite prava i interesa stranaka u inspekcijskom postupku predviđa se zadržati institut žalbe kao redovan pravni lijek u upravnom postupku. Tako se propisuje da se protiv rješenja inspektora može izjaviti žalba.

O žalbama na rješenje inspektora rješava posebno povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata čije članove bi imenovao glavni inspektor.

Uz članak. 12. do 25.

Uredbom o klasifikaciji radnih mjesta u državnoj službi utvrđena su radna mjesta u državnoj službi unutar kategorije radnih mjesta rukovodećih državnih

službenika, radna mjesta viših državnih službenika i radna mjesta nižih državnih službenika. Uredba sadrži posebne odredbe za državne službenika koji obavljaju inspekcijske poslove (članak 22.).

U navedenim odredbama Prijedloga zakona propisuju se standardna mjerila za klasifikaciju radnih mjesta inspektora u pogledu potrebnog stručnog znanja, sveučilišni diplomski studij, diplomski specijalistički stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij odgovarajuće struke i dužine radnog staža u struci.

Za višeg inspektora – specijalistu propisuju se uvjeti jednaki uvjetima propisanim u članku 13. ove Uredbe.

Za sve druge inspektore (gospodarski, inspektor rada, elektroenergetski, rudarski i inspektor opreme pod tlakom) predviđa se uz odgovarajuću stručnu spremu najmanje 12 mjeseci radnog staža u struci i položen državni stručni ispit .

Za više inspektore predviđa se najmanje 4 godine radnog staža u struci od čega najmanje 2 godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita. Za gospodarskog inspektora II. vrste predviđa se preddiplomski sveučilišni studij – sveučilišni prvostupnik.

Određuje se i broj inspektora rada (članak 17.), ovisno o broju radnika kojima se uređuju odnosi između poslodavca i radnika u postupcima gdje su nadležni inspektori rada. Tako se propisuje okvirni broj radnika 4.000 do 5.000 na koji bi došao jedan inspektor rada.

8. Ostali poslovi inspekcijskog nadzora

Uz članak 26.

Inspektorima Državnog inspektorata osim nadzora propisanim posebnim zakonom daju se ovlasti za obavljanje inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje legalitet poslovanja a u ovoj odredbi naznačeni kao opći uvjeti obavljanja djelatnosti, sve pod uvjetom ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave.

III PRAVA, DUŽNOSTI I OVLASTI INSPEKTORA

1. Zajedničke odredbe

Uz članak 27.

Zakon o sustavu državne uprave sadrži posebne odredbe o inspekcijskom nadzoru (članak 23. do 32.). Ovim odredbama na načelnoj razini propisano je da u provedbi inspekcijskog nadzora u skladu s posebnim zakonom, provodi se izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te poduzimaju zakonom i drugim propisom predviđene mjere da se u ustanovljeno stanje i poslovanje uskladi sa zakonom i drugim propisom.

Stavkom 1. članka 27. potonje se propisuju ovlasti u provedbi inspekcijskog nadzora inspektora Državnog inspektorata navodeći što je sve inspektor ovlašten pregledati.

S obzirom na to da je dana ovlast inspektorima da mogu pregledati poslovne prostorije, u stavku 2. definira se pojam poslovnih prostorija, drugih prostorija, prijevoznih sredstava i slično.

Inspektoru je dano i ovlaštenje za utvrđivanje identiteta fizičke osobe koja podliježe nadzoru ili se zatekne na mjestu nadzora te se propisuje obaveza tim osobama da u svrhu utvrđivanja identiteta inspektoru daju na uvid ispravu iz koje se može utvrditi identitet takve osobe.

Uz članak 28. do 32.

Radi učinkovitijeg inspekcijskog nadzora inspektoru se daje ovlast da o tom nadzoru obavijesti nadziranu osobu s tim da je procjena inspektora kako takva obavijest ne smije umanjiti učinkovitost nadzora (članak 28.).

Kako bi se izbjegla svaka zlouporaba inspekcijskog nadzora i moguće šikaniranje stranaka, člankom 29. propisuje se obaveza sastavljanja zapisnika o inspekcijskom nadzoru. Zapisnik se mora voditi po pravilima propisa Zakona o općem upravnom postupku. Ovdje se zastupa načelo prema kojem nema inspekcijskog nadzora bez sastavljanja zapisnika o tome. Inspektor sastavlja zapisnik na mjestu obavljenog inspekcijskog nadzora, a druge radnje u svezi s inspekcijskim postupkom može obavljati i u uredu.

Propisuje se i obaveza nadziranim osobama koje podliježu inspekcijskom nadzoru da su inspektoru dužne omogućiti takav nadzor. Stavkom 2. članka 30. propisuje se situacija u kojoj se smatra da nadzirana osoba onemogućuje obavljanje inspekcijskog nadzora, pa se primjerice navodi da su to slučajevi ako u roku ne osigura uvid u proizvode, traženu poslovnu dokumentaciju, druge isprave i slično. Prijedlog zakona (stavak 3. članak 30), kao iznimno inspektoru dopušta i mogućnost privremeno obustaviti poslovanje dok traje inspekcijski nadzor ali samo pod uvjetom da se inspekcijski nadzor ne može obaviti bez takve radnje inspektora.

Slijedeći rješenja iz Zakona o sustavu državne uprave, inspektorima se propisuje, u situaciji kad nisu nadležni za postupanje, obavještanje nadležnog tijela o uočenim nepravilnostima u radu subjekta čije poslovanje inspektor nadzire.

Uz članak 33.

Značajka inspekcijskog nadzora jest pokretanje postupka po službenoj dužnosti, iznimno na zahtjev stranke s tim da te iznimke moraju biti propisane zakonom.

Uređeno je i pitanje postupanja inspektora u odnosu na predstavke koje podnose građani i pravne osobe na rad subjekata čije poslovanje inspektor nadzire. Tako se propisuje da će inspektor po predstavi postupiti ako navodi iz predstavke upućuju na to da je potrebno pokrenuti postupak po službenoj dužnosti te se za takvu situaciju propisuje obaveza inspektoru da podnositelja predstavke izvijesti o utvrđenim činjenicama odnosno poduzetim mjerama.

Službenom tajnom proglašava se dokumentacija, činjenice i podaci utvrđeni u inspekcijskom postupku. Čuvanje identiteta podnositelja predstavke također se smatra službenom tajnom.

Sve što je utvrdio u inspekcijskom postupku, postojanje dokumentacije, činjenice, podatke i identitet podnositelja predstavke, inspektor, odnosno drugi državni službenik može dati samo na uvid tijelima javne vlasti na njihov obrazloženi zahtjev kad rješavaju predmete iz svog djelokruga.

Uz članak 34. i 35.

Prijedloga zakona uređuju se pitanja postupanja inspektora u svezi s privremeno oduzetom dokumentacijom i predmetima, do donošenja pravomoćne odluke o prekršaju odnosno kaznenom djelu te se propisuje postupak inspektora s

privremeno oduzetim predmetima tako što inspektor s privremeno oduzetim predmetima ne može raspolagati.

Uz članak 36. do 41.

Kad je inspektor u postupku inspekcijskog nadzora ocijenio potrebnim od nekih proizvoda uzeti uzorke radi ispitivanja odgovara li proizvod propisanom sastavu, odnosno obavijesti o proizvodu, može uzeti uzorke te ih zapečaćene i propisno označene dostavlja na analizi u za to ovlaštenu stručnu instituciju (članak 36.)

U takvoj situaciji inspektor će uzeti dva uzoraka u potrebnoj količini te će osim zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru sastaviti i zapisnik o uzimanju uzoraka. Uzorak za analizu inspektor bez odgađanja dostavlja za to ovlaštenoj stručnoj instituciji, a uzorak za superanalizu, ako do toga dođe čuvat će do završetka analize. Nakon što inspektor stranku izvijesti o rezultatima analize, a tim povodom stranka zahtjeva superanalizu, inspektor je dužan kontrolni uzorak dostaviti na superanalizu. Stranka nije u mogućnosti birati kod koje će se institucije obavljati analiza i superanaliza. Ako uzorci ne odgovaraju propisanim zahtjevima kakvoće, trošak ispitivanja i uzimanja uzoraka snosi stranka, u protivnom Državni inspektorat (članak 37).

Kod uzoraka lako pokvarljivih proizvoda, dopuštena je mogućnost da stranka, ne čekajući rezultat analize zahtjeva superanalizu. U takvoj situaciju, za daljnje vođenje postupka, mjerodavan je rezultat superanalize (članak 38.).

Kad je stranci dostavljena obavijest o rezultatima analize, može u roku tri dana tražiti pobijanje tih rezultata, podnošenjem zahtjeva za superanalizu. Rezultati superanalize potvrđuju ili poništavaju rezultate analize a važnost dokaza ima rezultat superanalize. Analiza i superanaliza ne mogu se zahtijevati od iste stručne institucije (članak 39).

Na postupak uzimanja uzoraka, postupanje s uzetim uzorcima, rezultatima ispitivanja, dokaznom snagom rezultata ispitivanja te obveze inspektora u tom dijelu inspekcijskog postupka, primjenjuju se odredbe članka 36. do 40. ako ova pitanja za neke proizvode, nisu uređena posebnim propisima (članak 41.)

Uz članak 42.

Ukoliko nađe da je povrijeđen zakon ili drugi propis, inspektor je dužan izreći upravnu mjeru donošenjem rješenja kojim će, u skladu sa zakonom, nadziranoj stranci narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka odnosno nepravilnosti. Za donošenje upravne mjere propisuje se rok osam dana. Odredba ima za svrhu ubrzati inspekcijski postupak i na taj način doprinijeti učinkovitosti upravnog postupka. Istodobno ima i elemente jačanja radne discipline inspektora. Predviđene su dvije situacije u kojoj inspektor neće donositi upravno rješenje. Prvo, ako su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora i drugo, ako izvršenje uopće nije moguće. U takvoj situaciji inspektor će ove okolnosti navesti u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Uz članak 43.

Odredba predviđa presumirano pravo žalbe protiv rješenja donesenog u prvom stupnju, s tim da se u dijelu kojim se propisuje rok za žalbu, ovim prijedlogom taj rok ograničava na osam dana od dana dostave rješenja. ZUP u članku 230. propisuje rok za žalbu od 15 dana.

Propisan je i postupak inspektora po žalbi, to znači da će inspektor ako nađe da je žalba dopuštena, pravovremena i izjavljena od ovlaštene osobe, a rješenje nije zamijenio novim, žalbu proslijediti na rješavanje Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata. I u ovoj zakonskoj odredbi propisan je rok za dostavu žalbe, uz iste razloge kao za propisivanje roka u kojem je inspektor dužan donijeti prvostupanjsko rješenje.

Zastupljeno i načelo da žalba protiv rješenja odgađa njegovo izvršenje te da protiv usmenog rješenja nije dopuštena žalba. Kod pravnog instituta usmenog rješenja u sklopu zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru, žalba se može izjaviti na pisani otpravak usmenog rješenja.

Uz članak 44.

Odredba propisuje postupak izvršenja rješenja te za njegovo izvršenje predviđa donošenje zaključka o dozvoli rješenja izvršenja. Propisuje se i rok od 8 dana u kojem je inspektor dužan obaviti kontrolu izvršenja rješenja te ako to u tom roku ne obavi kontrolu izvršenja rješenja ne isključuje se obaveza vođenja postupka za izvršenje rješenja. Nastale troškove u vezi s izvršenjem rješenja snosi stranka prema kojoj je usmjerena upravna mjera, a kad inspektor utvrdi da je rješenje izvršeno, donijet će zaključak o obustavi postupka.

Uz članak 45.

Radi učinkovitijeg provođenja izvršenja rješenja i na taj način bržeg otklanjanja utvrđenih nedostataka u poslovanju, predviđa se izvršenje rješenja, kojeg je predmet nenovčana obveza i koje se po prirodi obveze može izvršiti neposrednom prinudom. Tako je inspektor u obavezi rješenje izvršiti neposrednom prinudom, bez prethodne primjene prisilnih mjera iz članka 286. ZUP-a. Na raspolaganju mu je izricanje novčane kazne u iznosu od 10.000 kuna koja se izriče prvi puta, odnosno, izricanje novčane kazne u iznosu 20.000 kuna za drugi i svaki slijedeći put izrečenu novčanu kaznu.

Uz članak 46.

Inspektori Državnog inspektorata ne provode izvršenje rješenja drugih tijela državne uprave, već sami u okviru svog djelokruga, izriču zabrane, naređuju određene radnje ili poduzimaju druge upravne mjere za koje su ovlaštene zakonom. Odredba je sračunata na učinkovito sprečavanje i otklanjanje nezakonitosti u radu u predmetu obavljanja djelatnosti protivno pravomoćnoj zaštitnoj mjeri zabrane obavljanja djelatnosti koju je mjeru izrekao nadležni sud.

U ovakvoj situaciji žalba izjavljena protiv rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti ne odgađa njegovo izvršenje a inspektor je ovlašten izvršenje provesti pečačenjem ili na drugi način zatvaranja poslovnih prostorija u kojima se obavlja djelatnost za koju je izrečena zabrana obavljanja. Predviđa se i mogućnost privremenog oduzimanja predmeta, opreme i sredstava za rad, odnosno prijevoznih sredstava dok se postupak ne okonča pravomoćnom odlukom nadležnog suda.

Uz članak 47.

Mjere koje mogu poduzimati inspektori ne odnose se samo na mjere u upravnom postupku. Kad utvrdi osnovanost sumnje da je počinjen prekršaj ili kazneno djelo, inspektor poduzima i prekršajnopravne, odnosno kaznenopravne sankcije.

Radi pokretanja prekršajnog postupka inspektor je dužan podnijeti optužni prijedlog.

Ima i situacija kad inspektor osnovano sumnja da se u stanu ili u drugom prostoru obavlja djelatnost bez odobrenja nadležnog tijela. Da bi osnovanu sumnju podupro dokazima o počinjenom prekršaju, inspektor će u takvoj situaciji od nadležnog prekršajnog suda zatražiti da po hitnom postupku izda nalog za pretragu stana ili drugih prostora. Na ovakav zahtjev inspektora, prekršajni sud je dužan odgovoriti u roku od 24 sata.

Postoje i iznimke kada je inspektor utvrdio postojanje osnovane sumnje da je prekršaj počinjen a neće podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka. Za takvu situaciju moraju biti kumulativno ispunjena dva uvjeta. Prvo, da je donja granica iznosa propisane novčane kazne za prekršaj pravne osobe jednaka ili manja od 3.000 kuna a za prekršaj obrtnika jednaka ili manja od 2.000 kuna te za fizičku osobu jednaka ili manja od 1.000 kuna. I drugo, da je za vrijeme inspekcijskog nadzora, odnosno najkasnije 8 dana od dana provedenog nadzora utvrđeni nedostatak u poslovanju otklonjen.

Kako inspektor u prekršajnom postupku ima položaj tužitelja-stranke, odredbom je propisana i obaveza sudbenom tijelu da ga o ishodu postupka obavijesti.

Uz članak 48.

Kada se posebnim propisom predviđa posebna prekršajnoppravna sankcija oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi, inspektor je dužan utvrditi iznos tako ostvarene imovinske koristi i pred nadležnim sudom zahtijevati oduzimanje prekršajem, odnosno kaznenim djelom stečenu imovinsku korist.

U materijalnim zakonima koji uređuju određeno upravno područje, rijetki su primjeri gdje se definira u smislu tog zakona što se smatra imovinskom koristi.

Zakonska definicija iz ovog zakona ima namjeru popuniti ovaj nedostatak (stavak 3.).

Uz članak 49.

U postupku pred inspektorima primjenjuju se odgovarajuće odredbe ZUP-a, primjerice glede načela postupka, zastupanje stranaka, dostave i komunikacije sa strankama, dokazivanje, pravni lijekovi i slično.

Ako ovaj zakon propisuje drukčije, primjenjivat će se, kao prvo njegove odredbe, a podredno odredbe ZUP-a.

Uz članak 50.

Samostalnost u obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor temelji na načelu samostalnosti u rješavanju, sadržanom u članku 10. ZUP-a. Načelo samostalnosti za inspektora znači ovlaštenje da samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti bitne za rješenje neke upravne stvari, te da samostalno primjenjuje propise na konkretno utvrđeno činjenično stanje.

Inspekcijski nadzor inspektori obavljaju prema programu rada koje donosi glavni inspektor Državnog inspektorata.

Uz članak 51.

Za više inspektore-specijaliste i više inspektore rezervirani su najsloženiji poslovi inspekcijskog nadzora za koje je to analitičkom procjenom poslova utvrđeno Pravilnikom o unutarnjem redu.

Uz članak 52. i 53.

Odredba daje ovlaštenje glavnom inspektoru za donošen je dva provedbena propisa na ovaj zakon. Tako će glavni inspektor donijeti pravilnik kojim će propisati sadržaj očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama, donijeti naputak kojim će propisati način pečaćenja kada se rješenje inspektora izvršava pečaćenjem te donijeti pravilnik o sadržaju obrasca službene iskaznice, izgledu znaka koji u obavljanju poslova nosi inspektor.

2. Posebne odredbe o odgovornosti nadređenih službenika

Uz članak 54.

Radi jačanja discipline u radu inspektora ili drugog državnog službenika koji upravlja unutarnjom ustrojstvenom jedinicom predviđeni su slučajevi u kojima glavni inspektor može rasporediti takvog državnog službenika na drugo radno mjesto. Tako se navodi da će glavni inspektor rasporediti nadređenog službenika ako: ne upravlja ustrojstvenom jedinicom na način da ustrojstvena jedinica ne izvršava poslove prema planu rada ili ne provodi naputke za rad, ako se protiv takvog službenika pokrene postupak zbog teške povrede službene dužnosti ili ako je rad takvog službenika ocijenjen manjom ocjenom od ocjene „dobar“.

Razriješeni državni službenik rasporedit će se unutar Državnog inspektorata na radno mjesto za koje ispunjava uvjete, u protivnom primijenit će se odredbe zakona kojim se uređuju službenički odnosi, stavljanjem takvog službenika na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske.

3. Posebne odredbe

Uz članak 55. do 61.

Inspekcijski postupak može se dovršiti donošenjem formalnog akta - zaključka, kojim se ustanovljuje kako ne postoje uvjeti za vođenje i nastavljanje postupka, ili donošenjem rješenja kojim se odlučuje o predmetu postupka.

U inspekcijskom-upravnom postupku više je vrsta rješenja. Podjela na vrste rješenja može biti s gledišta sadržaja pravne zaštite, s gledišta stupnja pravne vezanosti, s gledišta djelovanja prema stranci, s gledišta donositelja. Ovisno o tome jesu li stranke identificirane, rješenje može biti pojedinačno ili generalno, a može se odnositi i na veći broj tijelu koje ga donosi nepoznatih, ali određenih osoba.

S gledišta cjelovitosti rješavanja zahtjeva, rješenje može biti potpuno i djelomično.

S gledišta forme, rješenje može biti pisano i usmeno. Rješenje je u pravilu pisano, a usmeno kada je to određeno Zakonom o općem upravnom postupku, drugim zakonom ili propisima donesenim na temelju zakona. Kada je pisano, rješenje je više u skladu sa zahtjevima pravne sigurnosti. Zakon o općem upravnom postupku predviđa donošenje usmenog rješenja u slučaju kada je nužno poduzeti iznimno hitne mjere radi osiguranja javnog reda i mira ili sprečavanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi i imovine (članak 206., 213. stavak 2. i članak 214.). Takvo rješenje može se odmah izvršiti. No, stranci se na njen zahtjev ima izdati rješenje u

pisanom obliku u roku od osam dana od dana kad je stranka takav zahtjev postavila, uz uvjet da od donošenja usmenog rješenja ne prođe rok dulji od dva mjeseca.

Institut donošenja usmenog rješenja nije stran hrvatskom zakonodavstvu.

Nema zakonskih ni drugih zapreka da se za otklanjanje nezakonitog rada i poslovanja ovim Zakonom propišu situacije u kojima inspektori Državnog inspektorata mogu donositi usmena rješenja u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru. S obzirom na to da je zakonodavac u niz zakonskih akata (Zakon o strancima, Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakon o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište ...) prihvatio pravni institut usmenog rješenja u zapisniku (institut sličan ali ipak različit od usmenog rješenja koje predviđa ZUP), kojeg inspektor donosi u sklopu zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru, svjesno se zanemaruje redoviti postupak iz nekih faza upravnog postupka.

Slučajevi donošenja usmenog rješenja u zapisniku o obavljenom nadzoru predviđeni člankom 55. i 59. ne isključuju mogućnost pravne zaštite zakonitosti pojedinačnih rješenja i postupaka jer se predviđa obveza inspektoru da otprovak takvog rješenja u pisanom obliku dostavi stranci. S obzirom na tu okolnost, stranka je u mogućnosti poduzimati radnje radi zaštite svojih prava i interesa te se na taj način stranci jamči pravo na žalbu i otvara put sudske kontrole pojedinih rješenja koja donosi inspektor, s tim da se pravo na žalbu računa od dana prijema pisanog otprovka rješenja, a ne od dana kada je rješenje doneseno usmeno. Pri tome ne želimo kazati, da kod donošenja usmenih rješenja ne mogu nastati teškoće pri utvrđivanju točnog i potpunog činjeničnog stanja, koje uvjetuju da se donese usmeno rješenje, a može biti i drugih nepoznanica osobito ako se radi o složenom inspekcijskom nadzoru. Svakako, svi ovi navedeni rizici kod donošenja usmenih rješenja opravdavaju se ciljem koji se može nazvati sprečavanje sive ekonomije i posljedica koje iz toga proizlaze.

Upravne mjere iz članka 61. koje mogu donositi rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom dio su redovitog upravnog postupka, a u ovom se zakonu predlažu dok se u ovom ili izmijenjenom sadržaju ne ugrade u materijalne zakone koji uređuju upravno područje rudarstva i opreme pod tlakom.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Uz članak 62. do 67.

Kaznenim odredbama propisuju se prekršajnepravne sankcije u obliku novčane kazne za prekršaj a svrha kažnjavanja je da se, uvažavajući opću svrhu prekršajnih sankcija, izrazi društveni prijekor, zbog počinjenog prekršaja i utječe na počinitelja i sve ostale da ubuduće ne čine prekršaje.

Krug okrivljenika usklađen je s odredbama Prekršajnog zakona koji je temeljni zakon prekršajnog prava u Republici Hrvatskoj. Tako se predviđaju novčane kazne za počinitelja prekršaja pravnu osobu i odgovornu osobu u pravnoj osobi, fizičku osobu obrtnika i za fizičku osobu.

Iznosi novčanih kazni usklađen je s općim zakonskim minimumom i maksimumom.

Osim novčane kazne za prekršaj, u stavku 5. članka 67. propisuje se uz novčanu kaznu za prekršaj i donošenje mjere zabrane obavljanja djelatnosti ili poslova pravnoj osobi, odnosno zabranu obavljanja zvanja djelatnosti i dužnosti fizičkoj osobi na određeno vrijeme, u trajanju od tri mjeseca do godine dana.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uz članak 68. do 72.

Ovim odredbama propisuje se obustava postupka za djela prekršaja za koja su prema Zakonu o Državnom inspektoratu iz 1999. i kasnijim izmjenama i dopunama bili propisani kao prekršaji te se predviđa obustava takvih postupaka.

S obzirom na okolnost da je izmijenjen naziv inspektor posuda pod tlakom u naziv inspektor opreme pod tlakom prijedlog je da se u svim propisima provede ovakvo usklađivanje.

Uvjeti koje trebaju ispuniti osobe za raspored na radno mjesto inspektora usklađeni su s odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju, pa se predlaže inspektore koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nemaju stručnu spremu i struku koja odgovara novim akademskim i stručnim nazivima, zadržati u državnoj službi na radnim mjestima na koja su raspoređeni.

Propisuje se i prestanak važenja Zakona o državnom inspektoratu sa svim njegovim izmjenama i dopunama, prestanak važenja provedbenih propisa donesenih na temelju tog Zakona i daje se pregled provedbenih propisa koji ostaju na snazi do donošenja novih provedbenih propisa za koje je glavni inspektor, odnosno Vlada Republike Hrvatske prema ovom Prijedlogu zakona ovlaštena. Odredbu članka 4. stavak 1. podstavak 5. kojim se uređuju poslovi inspektora zaštite na radu u vezi s njihovim sudjelovanjem oko izdavanja akata za građenje, predviđa se zadržati u primjeni do 31. listopada 2009. godine, kao prijelazno vrijeme u kojem će se ovo pitanje urediti u materijalnim propisima.

Vrijeme stupanja na snagu Zakona određeno je s 8 dana od dana objave u „Narodnim novinama“.